

LOVÁSZ LÁSZLÓ ELNÖKI BESZÁMOLÓJA

az MTA 186. közgyűlésén, 2015. május 5-én

Tisztelt Közgyűlés!

Önök a délelőtti folyamán számos beszámólót fognak hallani az előző akadémiai évről. Megismerhetik belőlük kutatóhelyeink eredményeit, működésük feltételeit, általános képet alkothatnak a különböző testületek tevékenységéről, és pontos adatokat kaphatnak költségvetésünk felhasználásának részleteiről.

Ennek megfelelően a mostani elnöki beszámoló nem lehet egységes, teljes jelentés, de igyekszem átfogó képet adni a fő feladatokról és tevékenységi körökről. Ki kell térnem Akadémiánk általános és folyamatos feladataira, illetve a korábbi vezetők által vállalt, „öröklött” teendőkre. Amikor egy évvel ezelőtt megtisztelő bizalmuk alapján megválasztottak az Akadémia elnökévé, akkor már ismert volt Önök előtt elnökjelölti koncepcióm. Úgy érzem, kötelességem beszámolni arról is, hogy a „megöröklött” teendőkön túl e koncepcióból mit sikerült megvalósítanom, illetve milyen, akkor kijelölt feladatok végrehajtása kezdődött meg. Beszámolómm harmadik rétege olyan feladatokról szól, amelyeket az egy év alatt szerzett tapasztalataink alapján vezetőtársaimmal közösen tűztünk ki a következő időszakra.

Tisztelt Közgyűlés!

Akadémiánk legfőbb feladata annak a kutatásnak a támogatása, amely az akadémiai **kutatóhelyeken** és a közttestület egészében folyik. Saját kutatóhelyeink tevékenységéről részletesen az Akadémia főtitkára tájékoztatja

majd Önöket. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvény értelmében kutatóhelyeink évente beszámolnak munkájukról a Közgyűlésnek, amelynek elfogadásáról a Közgyűlés határozatban dönt. A bemutatott eredmények kézzelfoghatóan bizonyítják, hogy Akadémiánk sikerrel teljesítette előírt és vállalt közfeladatait, hatékonyan használta fel a céljaira kapott közpénzt.

Ennek most azért is tulajdonítok kiemelt jelentőséget, mert gyakorlatilag ez volt az első teljes év, amelyben kutatóhelyeink az átalakított, a korábbinál korszerűbb környezetben működhettek. A tíz kutatóközpont, az öt kutatóintézet, az egyetemeken működő 89 támogatott kutatócsoport és a több mint kilencven, intézetekben és egyetemeken működő Lendület-kutatócsoport közel 2500 kutatójának az eredményeiről részletes kimutatás található a közgyűlési anyagokban.

Az Akadémia szerkezetéről egy évvel ezelőtti koncepciómban is megírtam, hogy a nagy strukturális átalakulásokat lezártnak tekintem, de **finomhangolásra** szükség lehet. Így a kutatóintézeti hálózaton belül szükség volt egyes kutatóközpontok szerkezetének módosítására, folyamatban van a központon belül az intézeti igazgatók szerepének újbóli meghatározása, és szükség lehet még olyan korrekciókra, amelyekre a működés megfigyelése és elemzése ad alapot.

Az Akadémia vezetése mindent megtesz, hogy biztosítsa az intézetekben a kutatás

feltételeit. Ezek között – nem meglepő módon – a legfontosabbak az **anyagi erőforrások**. A későbbi, a 2016. évet érintő költségvetési terveink bemutatása során látni fogják, hogy bár Akadémiánk az előző hat évben jelentős mértékű forrásbővülést ért el, nem remélhető, hogy e növekedés üteme a következő ciklusban is változatlan marad. Ennek megfelelően a következő években a megszerzett költségvetési források felhasználási módjának optimalizálására kell törekedni. Ez együtt járhat az erőforrások belső átcsoportosításával, az egyes pályázati hangsúlyok megváltoztatásával.

Az intézetek emberi erőforrásaival kapcsolatban sok olyan probléma van, amit adminisztratív megkötések okoznak; végső soron az a baj, hogy a munkajogi törvényekben a tudományos kutatás különleges szempontjai nem jelennek meg. Példaként a külföldiek alkalmazását vagy a diplomák honosítását említtem. A tavalyi elnökjelöltek közül Maróth Miklós tagtársunk felhívta a figyelmet arra, hogy idősebb, akár már korábban nyugdíjba vonult tagtársainkat, akadémiai doktorainkat aktívabb módon kellene bevonni a közös munkába. Sajnos az emeritusi cím, gyakran formai okok miatt, nem mindig adható meg, de bizonyára meg lehet találni azokat a lehetőségeket, amelyek hosszú időre biztosíthatják a jó és hasznos kapcsolatot az érintett tudósok és az Akadémia kutatóintézetei között.

Testületeink munkájáról is számot adnak a későbbi előterjesztések. Az egyik ezek közül maga az Akadémiánk egészét jelentő **köztestület**. Eddigi tapasztalataim szerint talán itt látható a legnagyobb hiányosság. Az 1994. évi akadémiai törvény elfogadása óta adósok vagyunk azzal, hogy sikerrel fordítsuk a magunk javára ezt a hatalmas szellemi tőkét. Gondolják végig: az Akadémia köztestülete magában foglalja a hazai tudományos élet túlnyomó

hányadát. Itt ülnek a Díszteremben a Közgyűlés választott képviselői, akiket kiterjedt választási folyamat során hatalmaztak fel arra, hogy megjelenítsék a köztestület tagjainak véleményét, és ezzel segítsék döntéshozói munkánkat. A feladat most inkább úgy jelentkezik, hogy nekünk, választott vezetőknek kell megtalálnunk az utat a köztestület egészéhez. Néhány kezdeti lépést tettünk, de nem könnyű feladat olyan valós szerepet találni köztestületünknek, amely a mintegy 14 ezer tag közül minél többet megmozgat. Nem mondhatunk le azonban a „kiművelt emberfők” tudásának, szellemi erejének érvényesítéséről, és ebben is számítok az Önök támogatására, különösen a jelen lévő képviselők javaslataira és aktív közreműködésére.

A másik testület, amelyről szólnék, az Akadémia legfőbb döntéshozó testülete, maga a **Közgyűlés**. Ha közgyűléseink munkájáról kellene beszámolni, egyszerű dolog lenne felsorolni az éves rendes üléseken elfogadott határozatokat, a választási eredményeket, a költségvetési beszámolókat és irányelvek jóváhagyását. A kérdést inkább úgy tenném fel: vajon valóban ez közgyűléseink legfontosabb tartalmi feladata? Az eddigi közgyűléseinket követően valamennyiünkben maradt hiányérzet; az igazi tudományos munka elvégzésének hiánya. Nem konkrét tudományos kérdésekre gondolok, hiszen azok megvitatása az egyes kutatóműhelyek feladata, hanem tudományos életünk egészének átfogó, elemző vizsgálatára.

Ennek megfelelően javasolom, hogy már a 2016. évi közgyűlést is új formában rendezzük meg. Terveim szerint a közgyűlés első napján kerülnének átadásra a különböző díjak és elismerések, valamint ugyanaznap hangoznának el a kötelező beszámolókat is, az azokat elfogadó szavazásokkal együtt. A má-

sodik nap pedig legyen a tudományé, ahol a három nagy tudományterület egy-egy fontos, a Közgyűlés figyelmére méltó kérdését tárgyalnánk meg. E fórum révén tudnánk valódi segítséget nyújtani mind kutatóhelyeinknek, mind az Akadémia, mind a kormány döntéshozóinak.

Szeretném még kiemelni **tudományos osztályaink** munkáját. Egyetértek elődöm tavaly elmondott véleményével, amely szerint működésükben egyszerre kell érvényesülni tudományos autonómiájuknak és az összakadémiai érdekeknek. Úgy gondolom, hogy osztályaink bölcsen oldották meg e nehéz feladatot: ellátták kötelező adminisztratív teendőiket, de eközben a valódi figyelmet a tudományos szakterületekre irányították. A jövőben az egyes osztályok keretén belül végezhető tudományos munka erősítésére törekszünk. Természetesen nem a hagyományos kutatómunkára gondolok, hanem az osztályok sokszínűségében rejlő lehetőségek kihasználására.

Tudományos osztályaink adminisztratív terhei csökkenni fognak, hiszen a működésüket szabályozó fontos dokumentumok elkészültek. Így remélhetően az osztályok is nagyobb figyelmet fordíthatnak az átfogó szemléletű, elemző, tudományterületi sajátosságokat összefogó tevékenységre.

Feltétlenül szeretném megemlíteni **területi bizottságaink** munkáját. A régióikban élő és a tudomány iránt fogékony emberek számára a területi bizottságok jelenítik meg a Magyar Tudományos Akadémiát, annak céljait és szellemiségét. Erősítik a felsőoktatási intézményekkel fennálló harmonikus együttműködést, szervezik a régiók tudományos életét, az önkormányzatokkal, iparkamarákkal és fejlesztési tanácsokkal való együttműködést. Működésük helyenként eléggé nehéz

feltételein a jövőben lehetőségeinkhez képest javítani szeretnénk.

Idesorolnám a **határon túli** magyar nyelvű és tárgyú kutatások művelőivel való kapcsolattartás feladatát is, amelyet a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság lát el. A kapcsolattartás a köztestület külső tagsága segítségével, a támogatás pedig a Domus Kuratórium révén valósult meg. Bonyos tudományterületeken (nyelvtudomány, oktatáskutatás, demográfia) lassan kibontakozik egy Kárpát-medencei integrált magyar tudományos hálózat.

Tisztelt Közgyűlés!

Ahogy *egy éve* írtam, a közvéleménykutatások szerint az Akadémia Magyarországon legmegbecsültebb intézménye. Ebben a legfőbb szerepet a pártpolitikai és a napi politikai szempontok távol tartása és a tudományosság egészének szolgálata játszotta. Ígéretet tettem, hogy legfőbb feladatomban ennek a **közbizalomnak a megőrzését** tartom.

Úgy érzem, hogy eddig ezt a vállalt feladatot sikerült teljesíteni. Ez nem mindig volt könnyű. Mindannyian aktív vagy passzív részesei vagyunk a hazánkban zajló társadalmi eseményeknek, amelyek átszövik munkahelyeink, oktatási és egészségügyi intézményeink, civilszervezeteink, színházaink, de néha még családaink életét is. E folyamatok során bizony sok esetben állást kellett foglalnunk, véleményt kellett mondanunk, és nem adhattuk fel a tudományos kutatás szabadságát. Remélem és hiszem, hogy az elmúlt évben is sikerült álláspontunkat a tudomány etikai normái szerint kimondanunk és képviselnünk.

Minden tudományos tevékenység egyik mozgató ereje a kutatói vélemények különbözősége. Az Akadémia állásfoglalása soha nem igazodhat egy kiválasztott, akár többségi, akár

kisebbségi véleményhez, hanem kötelessége, hogy a tudományosan megalapozott vélemények és elméletek teljességét mutassa be.

Az Akadémia a magyar tudományosság és az ország egészségének szolgája, és sokszor kapunk **törvényjavaslatokat, koncepciókat véleményezésre**, a dolog természeténél fogva rövid határidővel. Úgy gondolom, hogy nem elég ezekre a kérdésekre legjobb tudásunk szerint válaszolni; proaktívan fel kell készülnünk a társadalmat érintő hosszú távú kérdésekre. Azt tervezzük, hogy egy-egy fontos témáról az Akadémiai Klub keretében kerekasztal-beszélgetéseket, vitákat rendezünk. Amelyik téma ennél többet érdemlőnek ítélik, annak az esetben továbblépünk – blogok, osztályrendezvények, konferenciák, kiadványok, bizottságok vagy kutatási programok formájában. Csak kedvcsinálóként említek néhány felmerült témát: városrendezés, fenntartható egészségügy, közoktatás, felsőoktatás, tudományos teljesítmények értékelése. Ha ezek bármelyikében feltesszük a kérdést: „Mi lesz húsz év múlva?”, máris izgalmas intellektuális kihívás előtt állunk.

Ilyen hosszú távú, egész társadalmat érintő kutatási programként hirdettük meg közoktatási **szakmódszertani pályázatunkat**: ennek első, előkészítő szakaszára 88 pályázat érkezett, amiből anyagi lehetőségeink tizenöt támogatását engedték meg.

Az Akadémia mindig is igen fontosnak tartotta a **felsőoktatás segítését**, az egyetemekkel való kapcsolatok minél szélesebb kiépítését. Koncepciómban én is a tudomány alapvető érdekei közé soroltam a kutatói utánpótlás biztosítását a felsőoktatás színvonalának emelése révén. Ennek elődeim alatt kialakultak olyan fontos formái, mint az egyetemi kutatócsoportok számának növelése, a Lendület program és a posztdoktori ösztön-

díjak kiterjesztése az egyetemi kutatóhelyekre, Kiválósági Együtműködési Programok indítása. Kutatóink nagy számban vesznek részt az egyetemi oktatásban. Igen fontos a földrajzi közelség; itt említendő az MTA TTK új épülete az ELTE TTK és a BME szomszédságában. A Zenetudományi Intézet sokat vitatott elhelyezése is ennek a szempontnak a figyelembevételével oldható meg a legjobban: szándékaink szerint a Batthyány-palotába költözik, a Teréz körútra, a Zeneakadémiától alig egy saroknyira.

Ezen eredmények dacára nagyon sok még a probléma és a tennivaló. A felsőoktatásban dolgozó tagtársaink, tudományos kutatóink, köztestületi tagjaink néha napi küzdelmet folytatnak az oktatás-kutatás feltételrendszerének megtartásáért, esetleges remélt javításáért. Rendszeresen konzultálva egyetemi kollégáinkkal és az irányító szervekkel továbbra is szerepet kívánunk vállalni a felsőoktatás feltételeinek alakításában.

Meg kell találni a lehetőséget, hogy egyetemi oktatók kutatófélévet vagy -évet tölthessenek akadémiai intézetekben. Ilyen rendszer működik a Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézetben. Ezt sokkal szélesebb körben kellene megvalósítani, de addig még sok bürokratikus akadályt kell leküzdeni. Az általános célt úgy lehet megfogalmazni, hogy a kutatóegyetemek az akadémiai kutatóhálozatra ne mint versenytársra tekintsenek, hanem mint fontos támaszra, erőforrásra.

Koncepciómban megemlítettem a tudományos kutatások **nemzetközi beágyazottságát** is. A kiemelkedő egyéni képességű tudósokon túl a tudomány igazi ereje az együttműködés képességében és az együttműködésre való készségben rejlik. Javasoltam, hogy használjuk ki a kutatók mobilitását, és az agyelszívás sokat kárhozott folyamatát

fordítsuk saját hasznunkra. Engedjük el kiemelkedő fiataljainkat, de legyünk képesek őket hazahozni, sőt hozzuk ide más országok már bizonyított vagy ígéretes kutatóit. A fejlődő világra különösen érdemes figyelni, az onnan érkező fiatalok segítése nemcsak erkölcsi vagy politikai kötelességünk, hanem saját kutatói utánpótlásunk és a jövő kapcsolatai szempontjából is nagyon fontos.

A Lendület igen sikeres pályázati rendszerre az elmúlt évben is folytatódott; az érdeklődést mutatja, hogy majdnem száz pályázat érkezett (sajnos a rendelkezésre álló keretek szűkössége miatt csak viszonylag kevés, tizenkét új Lendület-csoport kaphatott idén támogatást). A következő években a Lendület-pályázatokat érdemes lesz továbbfejleszteni. A bölcsészet- és társadalomtudományok területén az érdeklődés és a hatékonyság fokozása a cél, amihez a feltételeket módosítani kell, ezeknek a területeknek az igényei szerint. Az alkalmazáshoz közel álló területeken célszerű a versenyszféra bevonása a támogatásba, közösen finanszírozott Lendület-csoportok révén. Ilyen irányban folytatunk tárgyalásokat többek között a győri Audival és a Richter Gedeon Gyógyszergyárral. A Lendület-pályázatokat az eddigieknél is inkább fel kell használni az Európai Kutatási Tanács (ERC) pályázataira és a más nemzetközi pályázatokra való felkészülésre. Ezért újra próbálkozni akarunk a nemzetközi bírálók bevonásával, a színvonal további emelésével.

Az Akadémia jó helyzetben van ahhoz, hogy nemzetközi tudományos szervezetekben a magyar tudományt képviselje, sőt a szélesebb kört érintő döntésekben is hallassa a szavát. Sok közös ügyünk van a visegrádi négyekkel, az EU tizenhárom új tagállamával és természetesen a jelentős támogatások kapcsán (de nem csak emiatt) az EU-val. Ennek

a nemzetközi szerepnek egyik legfontosabb eleme a World Science Forum, amelynek hetedik konferenciájára idén ősszel kerül sor itt az Akadémián, de felléptünk például annak érdekében is, hogy az EU Horizont 2020 programjától ne vonjanak el forrásokat.

Ahogy koncepciómban is kifejtettem, a **publikációk**, a tudományos információhoz való hozzáférés formái és lehetőségei világszerte gyors változásban vannak, a hagyományos formák és normák átalakulnak. Ennek figyelemmel kísérésére, alkalmazkodásunk segítésére hoztuk létre a Publikációs Elnöki Bizottságot, amelynek elnöke Makara Gábor. Ezzel a bizottsággal együttműködve lát el fontos feladatokat a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára és Információs Központja, valamint a Magyar Tudományos Művek Tára, amelynek felhasználóbaráttá tétele folyamatban van.

Tudomásul kell vennünk, hogy Akadémiánk az állami költségvetésből igen jelentős támogatást kap; ez **közpénz**, amiről szigorú elszámolással tartozunk. Mint látni fogják a későbbi költségvetési beszámolóiból, ezt az előírásoknak megfelelően meg is tettük. Beszámolóinkat az Állami Számvevőszék minden érdemi kifogás nélkül fogadta el.

Ugyanakkor beszámolóssal tartozunk a hivatali szervezeteken túl a közvéleménynek is. Koncepciómban ezért is javasoltam, hogy fektessünk nagyobb hangsúlyt a **tudomány népszerűsítésére**, eredményeink megismertetésére, az Akadémia ismertségének és elismertségének növelésére. Ennek eredményeként az utóbbi hónapokban talán már Önök is többet találkoztak olyan újságcikkekkel, interjúkkal, amelyek eljutnak a tájékozódni, ismereteket szerezni vágyó olvasókhhoz. Honlapunkon a magyar tudomány új eredményei hangsúlyosabban, színesebben kerülnek be-

mutatásra, és igyekszünk együttműködni a TIT-tel és a külföldi tudománynépszerűsítő szervezetekkel is.

Keressük a nagy sikerű *Mindentudás Egyetemének* utódját. Egy lehetőséget nyújtott az, hogy az UNESCO 2015-re meghirdette a Fény Nemzetközi Évét, amihez a magyar tudós- és művészközösség is lelkesen csatlakozott Kroó Norbert akadémikus vezetésével. Részt vesz benne az MTA-n kívül a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia, a Magyar Művészeti Akadémia, az EMMI és – ami talán a legfontosabb – igen sok iskola. Ennek a programnak a tapasztalataira is építve, a későbbiekben is érdemes lesz egy-egy gondolatébresztő központi témát kitűzni, és az iskolákat is megmozgató speciális évet szervezni köré.

Az áltudományok elleni harcnak is fő eszöke a tudomány módszereinek, követelményeinek megismertetése. Nem akarunk belemenni egyes áltudományos állítások cáfolatába, mert ezeket az állításokat így talán kissé fel is értékelnénk; azt gondolom, eredményesebb az, ha az áltudományos eredményeknek ellentmondó „igazi” tudományos eredményeket és az azokhoz vezető utat, a kutatások módszertanát mutatjuk be közérthető formában. Bízom benne, hogy e folyamatban is partnereim lesznek, segítenek a fontos új tudományos eredmények kiválasztásában, és ezek „lefordításában” a szélesebb közönség számára.

Az egy évvel ezelőtti koncepciómban egyértelművé tettem, hogy a nagy átalakulások lezárása lehetővé teszi, hogy jobban támaszkodjam **vezetőtársaim munkájára**, ismereteire, javaslataira. Ennek legfontosabb első lépése volt, hogy belső egyeztetések során megállapodtunk az elnök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes munkamegosztásában. Vázlatosan: a testületi, kormányzati, nemzetközi, kommu-

nikációs és alapvető stratégiai ügyekkel az elnök, az intézethálózati és költségvetési ügyekkel a főtitkár, a székház ügyeivel és a Magyar Tudomány Ünnepevel a főtitkárhelyettes foglalkozik. Ez a munkamegosztás nem érintette a vezetők törvényben rögzített döntési jogosítványait, ugyanakkor lehetővé tette a feladatok folyamatos egyeztetésen alapuló elvégzését. Örömmel vettem, hogy a főállású vezetőkön túl számos konkrét ügyben támaszkodhattam az alelnökök, az osztályelnökök és az Akadémia volt tisztségviselőinek segítségére is.

Ahogy egy évvel ezelőtt ígértem, az **Akadémia Titkársága** is kissé megváltozott módon működik tovább. Különválasztottuk az Elnöki Titkárságot és a Testületi Titkárságot; az előbbit Zilahy Péter, az utóbbit Kisteleki Károly vezeti. Remélem, hogy a tavalyi ciklusváltást követő belső személyi változások lezárultak, s a titkárság munkatársai egyre több és aktívabb segítséget tudnak nyújtani a kutatóhálózatnak és a testületeknek.

Tisztelt Közgyűlés!

Az általános célok és események mellett szeretnék szólni néhány konkrét feladatról is, amelyek érintik nemcsak a Közgyűlés tagjait, hanem akár köztestületünk jelentős részét is.

Említettem már a Fény Nemzetközi Évét, ami kapcsolódik a novemberben megrendezésre kerülő **7. World Science Forumhoz** is. Amint az Önök előtt ismert, 2013-ban Brazília adott otthont e tanácskozásnak, és az idei, budapesti esemény után, 2017-ben Jordánia lesz a házigazda. Sokan kérdezhetik, hogy mi is a valós hozadéka az ilyen típusú rendezvényeknek. Nincs kétségem afelől, hogy a tudományos világ figyelme az adott időszakban Magyarországra irányul majd. Elsősorban rajtunk múlik, hogy sikerül-e tartalommal megtölteni a kereteket.

Az Akadémia alapítási dátumára emlékezve már sokadik éve szervezzük meg a **Magyar Tudomány Ünnepe** rendezvénysorozatát. A főtitkárhelyettes asszony vezetésével gyorsan alakuló esemény idei mottója: „A tudomány evolúciója: a valós és a virtuális világok”, ami a tudomány mint a hiteles ismeretszerzéshez segítő eszköz kulcsfontosságú szerepét hirdeti. A rendezvénysorozattal – amelynek nagy sikerű eseményein tavaly is több ezren vettek részt – az új technológiák által teremtett lehetőségekre és veszélyekre kívánjuk felhívni a figyelmet. A programban a kiemelt nyilvános előadások mellett új elemként jelennek meg a tudományos osztályok által vállalt tudománynépszerűsítő előadások a nagyközönség számára. A kiemelt programok nyitóeseményének helyszíne Szeged lesz 2015. november 9-én.

Ebben az évben esedékes az **Akadémia palotája** megnyitásának 150 éves évfordulója, amit gazdag programsorozattal készülünk méltó módon megünnepelni. A jubileumi év kapcsán felmerül a székház rekonstrukciójának szándéka is, melynek előkészítését a főtitkárhelyettes asszony vezetésével megkezdtük. Természetesen ez a munka csak akkor indulhat el, ha ehhez az Akadémia költségvetésén kívüli, állami forrást tudunk biztosítani. Ezzel kapcsolatosan felmerül a székház, a könyvtár és a gyűjtemények jelenlegi funkcióinak újragondolása, aminek fő célja a társadalom felé történő nyitás.

Van tehát feladatunk, nem is kevés. Az előző évi munka eredményeinek ismeretében bátran mondhatom, hogy készek és képesek vagyunk a teljesítésükre. Kérem, hogy a továb-

biakban is aktívan vegyenek részt az Akadémia munkájában, ami a magyar tudomány, de az egész társadalom fellendülésének nem elhanyagolható erőforrása.

Tegnap az ünnepi ülés elején idéztem egyik korábbi elnökünk, Eötvös Loránd szavait. Zárásul hadd forduljak ismét hozzá. Eötvös Loránd az Akadémia 1891. május 10-i nagygyűlését megnyitó beszédében a következőket mondta:

„Valóban meglepő és új volt az, mikor erre a magas állásra, melyet eddigelé hazánk nagyjai, a nyilvános életben érdemesült férfiai foglaltak el, szerény professzort helyeztek, ki addig jóformán csak hallgatói körében élt, s a kinek politikai szereplésre még ambíciója sem volt. Méltán elvárta mindenki, hogy ezt a nagy kikitüntetést tettekkel megérdemeljem s azért némelyek türelmetlenül várták a reformokat, melyekkel az új elnök a szerintök avult intézménybe új életet fog önteni.

...Van azonban a reformmunkásság mellett a munkásságnak egy másik neme, a mely sokkal nehezebb ugyan, de sokkal biztosabban vezet eredményhez. Az a csendes, folytonos foglalkozás az, melyet nagy alapítónk [Széchenyi István] tűzött ki feladatunkká, mikor alapító levelébe ezt írta:

»Nevezetesen kikötöm, hogy ezen magában álló, maga által kormányozandó, csupán tudományos intézet, semmi más intézetekkel soha össze ne köttessék, hanem ártatlan tudományos foglalatosságait [...] hazám [...] javára, és csak arra, magában csendesen folytathassa.«

Én is ezt kívánom minden magyar kutatónak.